תפילות במסע ההלויה

נוסח עדות המזרח

לוויה שיוצאת מהבית כאשר מוצאים את הנפטר מהבית יש נוהגים לשבור כלי חרס (פורצלן) על מפתן הבית ואומרים:
"הפח נשבר ואנחנו נמלטנו ולא יהיה עוד שבר בגבול ישראל".

סדר מסע ההלוויה

בתחילת מסע הלוויה החזן אומר:
"צֶדֶק לְפָנָיו יְהַלֵּךְ וַיָּשֵׂם לְדֶרֶךְ פְּעָמָיו".

לאחר מכן אומר את המשנה:
"עֲקַבְיָא בֶן מַהֲלַלְאֵל אוֹמֵר: הִסְתַּכֵּל בִּשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים וְאֵין אַתָּה בָא לִידֵי עֲבֵירָה; דַּע מֵאַיִן בָּאתָ, וּלְאָן אַתָּה הוֹלֵךְ, וְלִפְנֵי מִי אַתָּה עָתִיד לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן. מֵאַיִן בָּאתָ – מִטִּפָּה סְרוּחָה, וּלְאָן אַתָּה הוֹלֵךְ – לִמְקוֹם עָפָר, רִמָּה וְתוֹלֵעָה, וְלִפְנֵי מִי אַתָּה עָתִיד לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן – לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא".

ולאחר מכן את הפסוקים הבאים:
"גֹּדֶל הָעֵצָה וְרַב הָעֲלִילִיָּה, אֲשֶׁר עֵינֶיךָ פְּקוּחוֹת עַל כָּל דַּרְכֵי בְנֵי אָדָם, לָתֵת לְאִישׁ כִּדְרָכָיו וּכְפִרִי מַעֲלָלָיו. לְהַגִּיד כִּי יָשָׁר אֲדֹנָי, צוּרִי וְלֹא עַוְלָתָה בוֹ. אֲדֹנָי נָתָן, וַאֲדֹנָי לָקָח, יְהִי שֵׁם אֲדֹנָי מְבוֹרָךְ. וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית, וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ, וְלֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ".

נוהגים לעשות לנפטר התרת נדרים עוד בתחילת מסע הלוויה לפני אמירת קדיש יתום.
לאחר מכן אומרים האבלים קדיש יתום/יהא שלמא.
האבלים: יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא.
הקהל: אָמֵן.
האבלים: בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵה, וַיַּמְלִיךְ מַלְכוּתֵה, וַיַצְמַח פֻּרְקָנֵה, וִיקָרֵב מְשִׁיחֵהּ.
הקהל: אָמֵן.
האבלים: בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן.
הקהל: אָמֵן.
האבלים: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם. וְיִתְנַשֵּׂא. וְיִתְהַדַּר. וְיִתְעַלֶּה. וְיִתְהַלַּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא, בְּרִיךְ הוּא.
הקהל: אָמֵן.
האבלים: לְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא. שִׁירָתָא. תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא. דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן.
הקהל: אָמֵן.
האבלים: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא. חַיִּים וְשָׂבָע וִישׁוּעָה וְנֶחָמָה וְשֵׁיזָבָא וּרְפוּאָה וּגְאֻלָּה וּסְלִיחָה וְכַפָּרָה וְרֶוַח וְהַצָּלָה. לָנוּ וּלְכָל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן.
הקהל: אָמֵן.
האבלים: (פוסעים שלוש פסיעות לאחור) עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו, הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן.
הקהל: אָמֵן.

נוהגים לעשות לנפטר התרת נדרים עוד בתחילת מסע הלוויה לפני אמירת קדיש יתום.
לאחר מכן אומרים האבלים קדיש יתום/יהא שלמא.
האבלים: יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא.
הקהל: אָמֵן.
האבלים: בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵה, וַיַּמְלִיךְ מַלְכוּתֵה, וַיַצְמַח פֻּרְקָנֵה, וִיקָרֵב מְשִׁיחֵהּ.
הקהל: אָמֵן.
האבלים: בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן.
הקהל: אָמֵן.
האבלים: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם. וְיִתְנַשֵּׂא. וְיִתְהַדַּר. וְיִתְעַלֶּה. וְיִתְהַלַּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא, בְּרִיךְ הוּא.
הקהל: אָמֵן.
האבלים: לְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא. שִׁירָתָא. תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא. דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן.
הקהל: אָמֵן.
האבלים: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא. חַיִּים וְשָׂבָע וִישׁוּעָה וְנֶחָמָה וְשֵׁיזָבָא וּרְפוּאָה וּגְאֻלָּה וּסְלִיחָה וְכַפָּרָה וְרֶוַח וְהַצָּלָה. לָנוּ וּלְכָל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן.
הקהל: אָמֵן.
האבלים: (פוסעים שלוש פסיעות לאחור) עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו, הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן.
הקהל: אָמֵן.

במהלך מסע הלוויה אומרים החזן והקהל פרקי תהילים:
"וִיהִי נֹעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ: יֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן בְּצֵל שַׁדַּי יִתְלוֹנָן, אֹמַר לַאדֹנָי מַחְסִי וּמְצֻדָּתִי, אֱלֹהַי אֶבְטַח בּוֹ. כִּי הוּא יַצִּילְךָ מִפַּח יָקוּשׁ, מִדֶּבֶר הַוּוֹת, בְּאֶבְרָתוֹ יָסֵךְ לָךְ וְתַחַת כְּנָפָיו תֶּחְסֶה. צִנָּה וְסֹחֵרָה אֲמִתּוֹ. לֹא תִירָא מִפַּחַד לָיְלָה, מֵחֵץ יָעוּף יוֹמָם, מִדֶּבֶר בָּאֹפֶל יַהֲלֹךְ, מִקֶּטֶב יָשׁוּד צָהֳרָיִם. יִפֹּל מִצִּדְּךָ אֶלֶף וּרְבָבָה מִימִינֶךָ. אֵלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ, רַק בְּעֵינֶיךָ תַּבִּיט, וְשִׁלֻּמַת רְשָׁעִים תִּרְאֶה. כִּי אַתָּה אֲדֹנָי מַחְסִי, עֶלְיוֹן שַׂמְתָּ מְעוֹנֶךָ. לֹא תְאֻנֶּה אֵלֶיךָ רָעָה, וְנֶגַע לֹא יִקְרַב בְּאָהֳלֶךָ, כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה לָךְ לִשְׁמָרְךָ בְּכָל דְּרָכֶיךָ. עַל כַּפַּיִם יִשָּׂאוּנְךָ, פֶּן תִּגּוֹף בָּאֶבֶן רַגְלֶךָ. עַל שַׁחַל וָפֶתֶן תִּדְרֹךְ, תִּרְמֹס כְּפִיר וְתַנִּין. כִּי בִי חָשַׁק וַאֲפַלְּטֵהוּ, אֲשַׂגְּבֵהוּ כִּי יָדַע שְׁמִי. יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֵהוּ, עִמּוֹ אָנֹכִי בְצָרָה, אֲחַלְּצֵהוּ וַאֲכַבְּדֵהוּ. אֹרֶךְ יָמִים אַשְׂבִּיעֵהוּ, וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי. אֹרֶךְ יָמִים אַשְׂבִּיעֵהוּ, וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי".
"שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעֲמַקִּים קְרָאתִיךָ יְהוָה. אֲדֹנָי שִׁמְעָה בְקוֹלִי תִּהְיֶינָה אָזְנֶיךָ קַשֻּׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי: אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר-יָהּ אֲדֹנָי מִי יַעֲמֹד: כִּי-עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא: קִוִּיתִי אֲדֹנָי קִוְּתָה נַפְשִׁי וְלִדְבָרוֹ הוֹחָלְתִּי: נַפְשִׁי לַאדֹנָי מִשֹּׁמְרִים לַבֹּקֶר שֹׁמְרִים לַבֹּקֶר: יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל-אֲדֹנָי כִּי-עִם-אֲדֹנָי הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְּדוּת: וְהוּא יִפְדֶּה אֶת-יִשְׂרָאֵל מִכֹּל עֲוֹנוֹתָיו".

יש נוהגים לומר גם:
"אָנָּא בְּכֹחַ. גְּדוּלַת יְמִינְךָ. תַּתִּיר צְרוּרָה (אב"ג ית"ץ): קַבֵּל רִנַּת. עַמְּךָ, שַׂגְּבֵנוּ. טַהֲרֵנוּ נוֹרָא (קר"ע שט"ן): נָא גִבּוֹר. דּוֹרְשֵׁי יִחוּדֶךָ. כְּבָבַת שָׁמְרֵם (נג"ד יכ"ש): בָּרְכֵם טַהֲרֵם. רַחֲמֵי צִדְקָתֶךָ. תָּמִיד גָּמְלֵם (בט"ר צת"ג): חָסִין קָדוֹשׁ. בְּרוֹב טוּבְךָ. נַהֵל עֲדָתֶךָ (חק"ב טנ"ע): יָחִיד גֵּאֶה. לְעַמְּךָ פְּנֵה. זוֹכְרֵי קְדֻשָּׁתֶךָ (יג"ל פז"ק): שַׁוְעָתֵנוּ קַבֵּל. וּשְׁמַע צַעֲקָתֵנוּ. יוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת (שק"ו צי"ת): ואומר – בָּרוּךְ, שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ, לְעוֹלָם וָעֶד".

ובלוויה של אישה אומרים גם:
"אֵשֶׁת חַיִל מִי יִמְצָא, וְרָחֹק מִפְּנִינִים מִכְרָהּ, גְּמָלַתְהוּ טוֹב וְלֹא רָע, כֹּל יְמֵי חַיֶּיהָ. דָּרְשָׁה צֶמֶר וּפִשְׁתִּים, וַתַּעַשׂ בְּחֵפֶץ כַּפֶּיהָ. הָיְתָה כָּאֳנִיּוֹת סוֹחֵר, מִמֶּרְחָק תָּבִיא לַחְמָהּ. וַתָּקָם בְּעוֹד לַיְלָה, וַתִּתֵּן טֶרֶף לְבֵיתָהּ וְחֹק לְנַעֲרוֹתֶיהָ. זָמְמָה שָׂדֶה וַתִּקָּחֵהוּ, מִפְּרִי כַפֶּיהָ נָטְעָה כָּרֶם. חָגְרָה בְעוֹז מָתְנֶיהָ, וַתְּאַמֵּץ זְרוֹעוֹתֶיהָ. טָעֲמָה כִּי טוֹב סַחְרָהּ, לֹא יִכְבֶּה בַלַּיְלָה נֵרָהּ. יָדֶיהָ שִׁלְּחָה בַכִּישּׁוֹר, וְכַפֶּיהָ תָּמְכוּ פָלֶךְ. כַּפָּהּ פָּרְשָׂה לָעָנִי, וְיָדֶיהָ שִׁלְּחָה לָאֶבְיוֹן. לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשָّלֶג, כִּי כָל בֵּיתָהּ לְבוּשׁ שָׁנִים. מַרְבַדִּים עָשְׂתָה לָּהּ, שֵׁשׁ וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁהּ. נוֹדָע בַּשְּׁעָרִים בַּעְלָהּ, בְּשִׁבְתּוֹ עִם זִקְנֵי אָרֶץ. סָדִין עָשְׂתָה וַתִּמְכּוֹר, וַחֲגוֹר נָתְנָה לַכְּנַעֲנִי. עֹז וְהָדָר לְבוּשָׁהּ, וַתִּשְׂחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן. פִּיהָ פָּתְחָה בְחָכְמָה, וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָהּ. צוֹפִיָּה הֲלִיכוֹת בֵּיתָהּ, וְלֶחֶם עַצְלוּת לֹא תֹאכֵל. קָמוּ בָנֶיהָ וַיְאַשְּׁרוּהָ, בַּעְלָהּ וַיְהַלְלָהּ. רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חָיִל, וְאַתְּ עָלִית עַל כֻּלָּנָה. שֶׁקֶר הַחֵן וְהֶבֶל הַיֹּפִי, אִשָּׁה יִרְאַת אֲדֹנָי הִיא תִתְהַלָּל. תְּנוּ לָהּ מִפְּרִי יָדֶיהָ, וִיהַלְלוּהָ בַשְּׁעָרִים מַעֲשֶׂיהָ".

במהלך מסע הלוויה יש נוהגים לקיים סדר מעמדות, דהיינו; לעצור במשך מסע הלוויה 7 פעמים. ויש נוהגים לעצור רק פעמיים. מנהג ירושלים שכל פעם שהמיטה עוברת ליד בית כנסת (אין להכניס נפטר לבית הכנסת) עוצרים ואומרים:
"עֲקַבְיָא בֶן מַהֲלַלְאֵל אוֹמֵר: הִסְתַּכֵּל בִּשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים וְאֵין אַתָּה בָא לִידֵי עֲבֵירָה; דַּע מֵאַיִן בָּאתָ, וּלְאָן אַתָּה הוֹלֵךְ, וְלִפְנֵי מִי אַתָּה עָתִיד לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן. מֵאַיִן בָּאתָ – מִטִּפָּה סְרוּחָה, וּלְאָן אַתָּה הוֹלֵךְ – לִמְקוֹם עָפָר, רִמָּה וְתוֹלֵעָה, וְלִפְנֵי מִי אַתָּה עָתִיד לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן – לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא".

ולאחר מכן אומרים צידוק הדין:
צַדִּיק אַתָּה אֲדֹנָי, וְיָשָׁר מִשְׁפָּטֶיךָ. צַדִּיק אֲדֹנָי בְּכָל דְּרָכֶיךָ, וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשֶׂיךָ. צַדְּקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם, וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת. מִשְׁפָּטֶיךָ אֲדֹנָי אֱמֶת, צָדְקוּ יַחְדָּו. בַּאֲשֶׁר דִּבַּר מֶלֶךְ שֶׁלְּטוֹן, וּמִי יֹאמַר לוֹ מַה תַּעֲשֶׂה. וְהוּא בְּאֶחָד וּמִי יְשִׁיבֶנּוּ, וְנַפְשׁוֹ אִוְּתָה יַעֲשֶׂה. קָטֹן וְגָדוֹל שָׁם הוּא, וְעֶבֶד חָפְשִׁי מֵאֲדֹנָיו. הֵן בַּעֲבָדָיו לֹא יַאֲמִין, וּבְמַלְאָכָיו יָשִׂים תְּהִלָּה. אַף כִּי אֱנוֹשׁ רִמָּה, וּבֶן אָדָם תּוֹלָעָה. הַצּוּר תָּמִים פָּעֳלוֹ כִּי כָל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט, אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עָוֶל צַדִּיק וְיָשָׁר הוּא. דַּיָּן הָאֱמֶת, שֹׁפֵט צֶדֶק וְאֱמֶת, בָּרוּךְ דַּיַּן הָאֱמֶת, כִּי כָל מִשְׁפָּטָיו צֶדֶק וְאֱמֶת. בְּלַע הַמָּוֶת לָנֶצַח, וּמָחָה אֲדֹנָי אֱלֹהִים דִּמְעָה מֵעַל כָּל פָּנִים, וְחֶרְפַּת עַמּוֹ יָסִיר מֵעַל כָּל הָאָרֶץ כִּי אֲדֹנָי דִּבֵּר. יִחְיוּ מֵתֶיךָ נְבֵלָתִי יְקוּמוּן, הָקִיצוּ וְרַנְּנוּ שֹׁכְנֵי עָפָר כִּי טַל אוֹרֹת טַלֶּךָ, וָאָרֶץ רְפָאִים תַּפִּיל. וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית, וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ, וְלֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ. אֲדֹנָיהוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ.

ואומרים קדיש יתום/יהא שלמא:
האבלים: יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא.
הקהל: אָמֵן.
האבלים: בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵה, וַיַּמְלִיךְ מַלְכוּתֵה, וַיַצְמַח פֻּרְקָנֵה, וִיקָרֵב מְשִׁיחֵהּ.
הקהל: אָמֵן.
האבלים: בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן.
הקהל: אָמֵן.
האבלים: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם. וְיִתְנַשֵּׂא. וְיִתְהַדַּר. וְיִתְעַלֶּה. וְיִתְהַלַּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא, בְּרִיךְ הוּא.
הקהל: אָמֵן.
האבלים: לְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא. שִׁירָתָא. תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא. דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן.
הקהל: אָמֵן.
האבלים: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא. חַיִּים וְשָׂבָע וִישׁוּעָה וְנֶחָמָה וְשֵׁיזָבָא וּרְפוּאָה וּגְאֻלָּה וּסְלִיחָה וְכַפָּרָה וְרֶוַח וְהַצָּלָה. לָנוּ וּלְכָל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן.
הקהל: אָמֵן.
האבלים: (פוסעים שלוש פסיעות לאחור) עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו, הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן.
הקהל: אָמֵן.

דוחים את הקריעה וברכת ברוך דיין האמת עד לאחר סתימת הגולל.
נוסח ברכת דיין האמת:
"ברוך אתה אדני אלוהינו מלך העולם דיין האמת".